

საქმე #-----
(-----)

**რუსთავის საქალაქო სასამართლო
გ ა ნ ა ჩ ე ნ ი
საქართველოს სახელით**

01 მაისი 2018 წელი

ქ. რუსთავი

რუსთავის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგია
მოსამართლე **მამია ფხაკაძე**
სხდომის მდივანი **ბადრი ოთარაშვილი**

ბრალდების მხარე:

პროკურორი - ა-----ი;

დაცვის მხარე:

ბრალდებული - ს-----
---, საქართველოს მოქალაქე, ს-----
---, რეგისტრირებული: გ-----
----- (ნომრის გარეშე).

ადვოკატი - ზ-----ი

თარჯიმანი - ნ-----ა

კვალიფიკაცია: საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე
მუხლის პირველი ნაწილით .

სხდომის სახე - ღია

აღწერილობით-სამოტივაციო ნაწილი:

1. სასამართლომ დაადგინა:

2-----
მდებარე საკუთარ საცხოვრებელ სახლში, ს-----მა, ურთიერთშელაპარაკებისას, დედას - ლ-----ას ხელის კვრის, კედელზე მინარცების, მუშტების ზურგისა და მუცლის არეში მრავალჯერადი დარტყმისა და მკერდის არეში იდაყვის დარტყმის შედეგად, მიაყენა ფიზიკური ტკივილი.

2. მტკიცებულებათა ერთობლიობა:

გამოძიების დაწყების აღრიცხვის ბარათის, ფორმა N1-ს მიხედვით:
სისხლის სამართლის N----- საქმეზე გამოძიება დაიწყო 2-----ს, დანაშაულის ნიშნებით, რაც გათვალისწინებულია საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹ მუხლის პირველი ნაწილით. ბარათი შედგენილია გამომძიებელ თ-----ის მიერ. ბარათის მიხედვით, 2-----ს ქ----- (ნომრის გარეშე) მცხოვრებმა, 1----- დაბადებულმა ლ-----ამ განაცხადა, რომ შვილი ს-----ი (დაბადებული 1-----) აყენებს სიტყვიერ და ფიზიკურ შეურაცხყოფას. (ტ. 1. სფ. 1)

სასამართლო პროცესზე დაკითხულმა დაზარალებულმა ლ-----ამ განმარტა, რომ, ბრალდებული ს-----ი არის მისი შვილი, რომელიც მეუღლესთან და ორ მცირეწლოვან შვილთან ერთად ცხოვრობდა მასთან საქმეში მითითებულ მისამართზე. მისივე განმარტებით, ს-----ი გამოირჩეოდა, როგორც მშრომელი, კარგი მეოჯახე და უკომფლიქტო ადამიანი, თუმცა შემთხვევამდე (2-----ამდე) ორი თვით ადრე ძალიან შეიცვალა და ოჯახის წევრების მიმართ გახდა კომფლიქტური, რადგან მეგობრობა დაიწყო საეჭვო რეპუტაციის მქონე ვინმე ე-----სთან (რომელიც მუშაობდა გარდაბნის რაიონ სოფელ ქ----- ერთ-ერთ კაფეში). მოწმის განმარტებით, ე----- არ მალავდა ს-----თან ურთიერთობას და ამის შესახებ სატელეფონო საუბრისას უყვებოდა ს-----ის მეუღლეს, ამასთან სოციალურ ქსელში ავრცელებდა მათი ურთიერთობის ამსახველ ფოტოებს. აღნიშნულის გამო ს-----ის მეუღლემ მცირეწლოვან შვილებთან ერთად დატოვა მეუღლის ოჯახი და შვილებთან ერთად საცხოვრებლად გადავიდა მისი მშობლების ოჯახში. მოწმის განმარტებით, 2018 წლის 9 მარტს, ღამის საათებში მას ტელეფონით დაუკავშირდა ე-----, რომელმაც შეატყობინა, რომ ს-----ი იმყოფებოდა მის კაფეში და ერთად აპირებდნენ მასთან სახლში მისვლას. მისი მხრიდან წინამდებების შემთხვევაში კი დაემუქრა, რომ ფოტოებს სოციალურ ქსელში გამოაქვეყნებდა და გაუვრცელებდა ხმებს თითქოს უცხო მამაკაცებთან ჰქონდა ურთიერთობა. 2-----ს, დაახლოებით ღამის

03:00 საათზე მისი შვილი-ს-----ი სახლში მივიდა მარტო, მთვრალ მდგომარეობაში და დედასთან გასაუბრების გარეშე დაიძინა. 2-----ს დილის საათებში, როდესაც მოწმე აპირებდა სამსახურში წასვლას ტელეფონით დაუკავშირდა ე-----ს დედა- ა-----ა და უთხრა, რომ ე-----სა და ს-----ის შემდგომ ურთიერთობებზე სასაუბროდ სურდა მასთან შეხვედრა, რაზეც ლ-----ამ თანხმობა განუცხადა. მოწმის განმარტებით, ე-----ს დედასთან შეხვედრამდე, გადაწყვიტა თვითონ ს-----თან გასაუბრება და უთხრა, რომ ე-----ს დედა ა-----ა აპირებდა მათთან სახლში მისვლას. აღნიშნულზე ს-----ი გააღიზიანა, გახდა აგრესიული და ყვირილით მოუწოდებდა დედას ნუ ერეოდა მის პირად ცხოვრებაში, ვინაიდან, მაინც ისე მოიქცეოდა როგორც სურდა. მოწმის განმარტებით, ის შეეცადა ს-----ის დამშვიდებას, თუმცა უშედეგოდ. განერვიულებულმა ს-----მა გადააყირავა ოთახში არსებული მაგიდა და სკამები, რის შემდეგაც რამდენჯერმე ჰკრა ხელი მუცლის არეში და ხელის იდაყვი ასევე რამდენჯერმე ჩაარტყა მკერდის არეში, მისი ძალადობა ამით არ შეწყვეტილა და სხეულით მიანარცხა კედელს რა დროსაც დაზარალებულმა თავი მიარტყა კედელს. მოწმის განმარტებით ს-----ის არაერთჯერადი ძალადობის შედეგად განიცადა ფიზიკური ტკივილი.

ს-----ის მიერ დედაზე - ლ-----აზე განხორციელებული ფიზიკური ძალადობიდან მალევე მათთან სახლში მივიდა ე-----ს დედა - ა-----ა რა დროსაც ს-----ი კვლავ განაგრძობდა ყვირილს, რამაც ლ-----ა აიძულა დახმარებისთვის მიემართა სსიპ 112-ისთვის და განეცხადებინა, რომ შვილთან ჰქონდა კონფლიქტი.

დამაზუსტებელ კითხვებზე მოწმე ლ-----ამ განმარტა, რომ 2-----ამდე ს-----ს არცერთი ოჯახის წევრის მიმართ ფიზიკურად არასოდეს უძალადია ეს იყო პირველი შემთხვევა. მანვე განმარტა, რომ თანახმაა ს-----ის მიმართ სასჯელის დანიშვნისას სასამართლოს მიერ გამოყენებულ იქნას კანონით გათვალისწინებული შელავათები, ვინაიდან, ს-----ი არ არის საშიში პიროვნება, ჰყავს ორი მცირეწლოვანი შვილი და ს-----ის მონაწილეობა მათ აღზრდაში მნიშვნელოვანია. (ტ.2 ს.ფ. 36-38)

2-----ს, საქმის არსებითი განხილვისას დაცვის მხარემ სრულად უდავოდ სცნო ბრალდების მხარის მიერ საქმეში წარმოდგენილი წერილობითი მტკიცებულებები (მოწმეების: ს----- და ბრალდებულ ს-----ის გამოკითხვის ოქმი, შემთხვევის ადგილის დათვალიერების ოქმი, ლ-----ას მიმართ ჩატარებული 20----- და საქმეში არსებულ სხვა წერილობითი მასალები). შესაბამისად საქართველოს

სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 73-ე მუხლის "დ" ქვეპუნქტის საფუძველზე, საქმეში არსებული მტკიცებულებები სასამართლოს მიერ მიღებულ იქნა გამოკვლევის გარეშე. (ტ. 2. ს.ფ. 45)

სასამართლო მიუთითებს, რომ ადამიანის უფლებათა ევროპულ სასამართლოს მრავალჯერ აქვს აღნიშნული, რომ ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლი იცავს პირის უფლებას სამართლიან სასამართლო განხილვაზე, აღნიშნული მუხლი არ ადგენს მტკიცებულებათა დასაშვებობის წესებს. ეს უკანასკნელი შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობის პრეროგატივაა, ხოლო ევროპული სასამართლოს ფუნქციაა მთლიანობაში სამართალწარმოების სამართლიანობის შეფასება (იხ. საქმე ფრამკინი რუსეთის წინააღმდეგ (Frumkin v. Russia), განაცხადი no. 74568/12, ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 2016 წლის 5 იანვრის გადაწყვეტილების პუნქტი 159). ამასთან, ევროპული სასამართლო მიიჩნევს, რომ შიდასახელმწიფოებრივი სასამართლო უკეთეს პოზიციაშია, ევროპულ სასამართლოსთან შედარებით, რათა შეაფასოს მტკიცებულება, დაადგინოს ფაქტები, ან განმარტოს შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობა (ბულიჩევი რუსეთის წინააღმდეგ (Bulychevy v. Russia), განაცხადი no. 24086/04, ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 2010 წლის 8 აპრილის გადაწყვეტილების პუნქტი 32).

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 73-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის თანახმად, გამოკვლევის გარეშე მტკიცებულებად მიიღება ნებისმიერი გარემოება თუ ფაქტი, რომელზედაც მხარეები შეთანხმდებიან. ამავე კოდექსის 82-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, „გამამტყუნებელი განაჩენით პირის დამნაშავედ ცნობისათვის საჭიროა გონივრულ ეჭვს მიღმა არსებულ შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა“. ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლის თანახმად, ყოველი ადამიანი აღჭურვილია საქმის სამართლიანი განხილვის უფლებით. ადამიანის ამ ფუნდამენტური უფლების არსი თავის თავში გულისხმობს სასამართლოს მიერ პირის მსჯავრდებას, ან წარდგენილ ბრალდებაში გამართლებას უტყუარი და საკმარისი მტკიცებულებების საფუძველზე. მტკიცებულებათა შეფასების პროცესში სასამართლო „გონივრულ ეჭვს მიღმა“ სტანდარტით ხელმძღვანელობს (Ireland v. The United Kingdom, § 161).

3. სამართლებრივი შეფასება:

ოჯახში ძალადობა ერთ-ერთი ყველაზე სერიოზული და გავრცელებული ძალადობის ფორმაა. იგი მსოფლიოს ნებისმიერ ქვეყანაში არსებობს და საზოგადოების ყველა ფენას მოიცავს. ოჯახში ძალადობას ახასიათებს ფარული და განგრძობადი ხასიათი და აღნიშნული სპეციფიური

დანაშაულია რადგან ხორციელდება ოჯახის წევრის ან წევრების მიერ სხვა ოჯახის წევრის(ების) მიმართ. ოჯახში ძალადობად ითვლება ოჯახის წევრის მიმართ განხორციელებული: ფიზიკური ძალადობა, ფსიქოლოგიური ძალადობა, ეკონომიკური ძალადობა, სექსუალური ძალადობა და იძულება.

ოჯახში ძალადობა ხშირ შემთხვევაში იწვევს ჯანმრთელობის სერიოზულ გაუარესებას, ფიზიკურ და ემოციურ აშლილობას, რომელიც შეიძლება ფატალური შედეგით დასრულდეს.

სასამართლო განმარტავს, რომ აღნიშნული ქმედების სისხლისსამართლებრივი დაცვის ობიექტია ოჯახის წევრთა ჯანმრთელობა, მათი უფლება იცხოვრონ მშვიდ გარემოში, ასევე პატივი და ღირსება, სიცოცხლე და ჯანმრთელობა.

აღნიშნული დანაშაულის ამსრულებელია არა საერთო სუბიექტი, არამედ მხოლოდ ოჯახის ბრალუზნარიანი წევრი, რომელიც პასუხისმგებლობის ასაკსაა მიღწეული.

შესაბამისად მსხვერპლიც უნდა იყოს ოჯახის წევრი და არა სხვა პირი.

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 11¹ მუხლის შენიშვნის თანახმად ამ კოდექსის მიზნებისათვის ოჯახის წევრებად ითვლება დედა, მამა, პაპა, ბებია, მეუღლე, შვილი (გერი), ნაშვილები, მინდობით აღსაზრდელი, მშვილებელი, მშვილებლის მეუღლე, მინდობით აღმზრდელი (დედობილი, მამობილი), შვილიშვილი, და, ძმა, მეუღლის მშობელი, სიძე, რძალი, ყოფილი მეუღლე, არარეგისტრირებულ ქორწინებაში მყოფი პირი და მისი ოჯახის წევრი, მეურვე, მზრუნველი, მხარდამჭერი, აგრეთვე ნებისმიერი სხვა პირები, რომლებიც მუდმივად ეწევიან ან ეწეოდნენ ერთიან საოჯახო მეურნეობას.

დანაშაულის ობიექტური მხარე გამოიხატება: ა) ოჯახის ერთი წევრის მიერ მეორის მიმართ შემდეგ ალტერნატიულ ქმედებებში -ძალადობა, სისტემატურ შეურაცხყოფა, შანტაჟი, დამცირება; მართლსაწინააღმდეგო შედეგში - ფიზიკური ტკივილი ან ტანჯვა რასაც არ მოჰყოლია ამ კოდექსის 117-ე, 118-ე ან 120-ე მუხლით გათვალისწინებული შედეგი.

სუბიექტური მხრივ განსაზღვრული დანაშაულის მოტივსა და მიზანს არ აქვს მაკვალიფიცირებელი მნიშვნელობა, თუმცა უფრო გავრცელებულია მისი ჩადენა შურისძიების, ეჭვიანობის, სიძულვილის მოტივით და სამაგიეროს მიზლის ან პირის დამორჩილების მიზნით.

ბრალის ფორმის მიხედვით სახეზეა განზრახი დანაშაული (როგორც პირდაპირი ისე არაპირდაპირი განზრახვით)

ბრალდების მხარემ ს-----ის მიერ დაზარალებულ - ლ-----ას მიმართ განხორციელებული ოჯახში ძალადობის დასადასტურებლად, სასამართლოში წარმოდგინა თავად დაზარალებულის ჩვენება, რომელმაც სასამართლოს დასადგენი ფაქტობრივი გარემოებების ირგვლივ მისცა ამომწურავი ჩვენება. დაზარალებულის ჩვენებით დადგინდა, რომ ბრალდებულმა ს-----მა რამოდენიმეჯერ დაარტყა ხელი და იდაყვი დედას - ლ-----ას მუცლის და მკერდის არეში, რის შემდეგაც მიანარცხა კედელს და თავი მიატყმევინა კედელს. მოწმის განმარტებით მან ს-----ის ძალადობრივი ქმედების შედეგად განიცადა ფიზიკური ტკივილი.

ბრალდებულმა ს-----მა გამოძიების ეტაპზე ჩვენების მიცემისას და სასამართლოში შესავალი და დასკვნითი სიტყვის წარმოდგენისას სრულად სცნო თავი დამნაშავედ წარდგენილ ბრალდებაში.

მოცემულ შემთხვევაში, როგორც საქმის მასალებით დადგინდა, 2-----
----- მდებარე
საკუთარ საცხოვრებელ სახლში, ს-----მა, ურთიერთშელაპარაკებისას, დედას - ლ-----ას სხეულის სხვადასხვა ადგილებში ხელისა და იდაყვის მრავალჯერადი დარტყმებით და კედელზე მინარცხებით, მიაყენა ფიზიკური ტკივილი.

სასამართლომ ყოველმხრივ, სრულად და ობიექტურად შეისწავლა და გაანალიზა რა სასამართლოს მიერ გამოკვლევის გარეშე მიღებული, პრეიუდიციული მნიშვნელობის მქონე მტკიცებულებები, შეაფასა თითოეული მათგანი სისხლის სამართლის საქმესთან მათი რელევანტურობის, დასაშვებობისა და უტყუარობის თვალსაზრისით მივიდა დასკვნამდე, რომ სახეზეა გონივრულ ეჭვს მიღმა არსებულ, შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელი მტკიცებულებათა (მოწმეების: ლ-----ას, ს----- ჩვენებები, შემთხვევის ადგილის დათვალიერების ოქმი, 20----- ექსპერტიზის დასკვნა, ს-----ის აღიარებითი ჩვენება და საქმეში არსებული სხვა...) ერთობლიობა **ს-----ის** დამნაშავედ ცნობისა და მის მიმართ გამამტყუნებელი განაჩენის გამოსატანად .

ამდენად, ერთმანეთთან შეთანხმებული, ეჭვის გამომრიცხავ მტკიცებულებათა ერთობლიობით, სასამართლოს დადასტურებულად მიაჩნია, რომ **ს-----მა** ჩაიდინა დანაშაული გათვალისწინებული საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით.

3. პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებები:

ს-----ის პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი გარემოებაა, რომ ის აღიარებს და ინანიებს ჩადენილ დანაშაულს, შერიგებულია დაზარალებულთან. ს-----ს პასუხისმგებლობის დამამძიმებელი გარემოება არ გააჩნია .

4. სასჯელის გამოყენების დასაბუთება:

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 259-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, სასამართლოს განაჩენი სამართლიანია, თუ დანიშნული სასჯელი შეესაბამება მსჯავრდებულის პიროვნებას და მის მიერ ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმეს.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, სასჯელის დანიშვნის დროს სასამართლო ითვალისწინებს დამნაშავის პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელ და დამამძიმებელ გარემოებებს, კერძოდ, დანაშაულის მოტივსა და მიზანს, ქმედებაში გამოვლენილ მართლსაწინააღმდეგო ნებას, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათსა და ზომას, ქმედების განხორციელების სახეს, ხერხსა და მართლსაწინააღმდეგო შედეგს, დამნაშავის წარსულ ცხოვრებას, პირად და ეკონომიკურ პირობებს, ყოფაქცევას ქმედების შემდეგ. შესაბამისად, სასამართლო დამნაშავეს სამართლიან სასჯელს დაუნიშნავს სისხლის სამართლის კოდექსის კერძო ნაწილის შესაბამისი მუხლით დადგენილ ფარგლებში და ამავე კოდექსის ზოგადი ნაწილის დებულებათა გათვალისწინებით. სასჯელის უფრო მკაცრი სახე შეიძლება დაინიშნოს მხოლოდ მაშინ, როდესაც ნაკლებად მკაცრი სახის სასჯელი ვერ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნის განხორციელებას. მოცემულ შემთხვევაში, სასჯელის კონკრეტული სახისა და ზომის განსაზღვრისას სასამართლო ყურადღებას მიაქცევს სასჯელის შემსუბუქების კუთხით იმ გარემოებას, რომ ბრალდებული აღიარებს და ინანიებს ჩადენილ დანაშაულს, თვითონ დაზარალებული ახასიათებს, როგორც დადებით პიროვნებას და მოითხოვს მის მიმართ არასაპატიმრო სასჯელის დანიშვნას.

ევროპის საბჭოს კონვენციით ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციის შესახებ (CETS No. 210, „სტამბულის კონვენცია“) აღიარებულია, რომ ქალთა მიმართ ძალადობა, მათ შორის ოჯახში ძალადობა, ევროპაში ადამიანის უფლებათა დარღვევის ერთერთ ყველაზე უფრო სერიოზულ ფორმას წარმოადგენს. კონვენცია ვრცელდება ქალთა მიმართ ძალადობის ყველა ფორმაზე, მათ შორის ოჯახურ ძალადობაზე. ევროპის საბჭოს კონვენცია ქალებზე ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციის შესახებ არის ყველაზე მრავლისმომცველი საერთაშორისო კონვენცია, რომელიც ებრძვის ადამიანის უფლებების ამ სერიოზულ დარღვევას. ეს კონვენცია მიზნად ისახავს

ნულოვანი ტოლერანტობის მიღწევას ამგვარი ძალადობის მიმართ და მნიშვნელოვან წინგადადგმულ ნაბიჯს წარმოადგენს ევროპისა და მის ფარგლებს მიღმა მდებარე ქვეყნებს უფრო უსაფრთხო ადგილად ქცევისათვის. კონვენციის ქვაკუთხედია ისეთი საკითხები, როგორიცაა ძალადობის პრევენცია, მსხვერპლთა დაცვა და მოძალადეებზე სისხლის სამართლებრივი პასუხისმგებლობის დაკისრება. კონვენცია მოუწოდებს საზოგადოების ყველა წევრს, განსაკუთრებით მამაკაცებსა და ბიჭებს, შეცვალონ მათი დამოკიდებულება ძალადობის მიმართ და ამგვარად სათანადო ცვლილებები გამოიწვიონ თითოეული ადამიანის გულსა და გონებაში. არსებითად, ეს არის ხელახალი მოწოდება ქალებსა და მამაკაცებს შორის მეტი თანასწორობისაკენ, რამეთუ ქალთა მიმართ ძალადობას ღრმად აქვს გადგმული ფესვები საზოგადოებაში არსებულ ქალთა და მამაკაცთა უთანასწორობაში და საზრდოობს შეუწყნარებლობით, ან კიდევ პრობლემის არსებობის უარყოფის ჩვეულებით.

კონვენცია ქალთა მიმართ ძალადობას აღიარებს ადამიანის უფლებების დარღვევად და დისკრიმინაციის ფორმად. ეს იმას ნიშნავს, რომ სახელმწიფოებს შესაბამისი პასუხისმგებლობა დაეკისრებათ, თუ ისინი ამგვარ ძალადობაზე ადეკვატურ რეაგირებას არ მოახდენენ.

კონვენცია მკაფიოდ აცხადებს, რომ ქალთა მიმართ ძალადობა და ოჯახში ძალადობა არ არის პირადი საქმე. პირიქით, იგი ხაზს უსვამს იმ ფაქტს, რომ ოჯახის შიგნით მომხდარ დანაშაულს ბევრად უფრო ძლიერი ტრავმის გამოწვევა შეუძლია, ამიტომ ამგვარი დანაშაულის ჩამდენს უფრო მკაცრი სასჯელი უნდა მიესაჯოს, როდესაც მსხვერპლი მისი ოჯახის წევრია.

სასამართლო სასჯელის დანიშვნისას ასევე ყურადღებას მიაქცეს სასჯელის მიზნების რეალურად შესრულებას, რაც უკავშირდება სამართლიანობის აღდგენას, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილებასა და დანაშაულის ჩამდენი პირის რესოციალიზაციას.

სასჯელის მიზანი ხორციელდება მსჯავრდებულსა და სხვა პირზე ზემოქმედებით, რათა ისინი განიმსჭვალონ მართლწესრიგის დაცვისა და კანონის წინაშე პასუხისმგებლობის გრძნობით. დანაშაულის ყველა კონკრეტულ შემადგენლობას აქვს კანონმდებლის მიერ განსაზღვრული კონკრეტული სანქციის ფარგლები. სასამართლო სასჯელის დანიშვნისას ითვალისწინებს არამარტო ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმეს, არამედ დამნაშავის პიროვნებასაც და გამოძიებასთან თანამშრომლობას.

სასამართლო განმარტავს, რომ სისხლის სამართლის პრინციპები კრიმინალიზაციის პროცესის მომწესრიგებელი ნორმატიული მოთხოვნებია, რომელსაც საქმიანობის პროცესში როგორც კანონმდებელი, ასევე სამართალშემფარდებელი (მოსამართლე) მკაცრად უნდა იცავდეს. სისხლის

სამართლის ყველა პრინციპი საქმის განმხილველი მოსამართლის საქმიანობას უნდა განსაზღვრავდეს და განსაკუთრებით, ჩადენილი დანაშაულისთვის სასჯელის დანიშვნისას, მათ გადამწყვეტი მნიშვნელობა უნდა მიაწოდოს. მოსამართლემ სისხლის სამართლის კანონი მხოლოდ ამ პრინციპების ზედმიწევნითი დაცვით უნდა გამოიყენოს.

სასჯელის დანიშვნისას, სხვა ზოგადსამართლებრივი თუ სისხლის სამართლის პრინციპების დაცვით, სასამართლომ, უპირველეს ყოვლისა, უნდა იხელმძღვანელოს საერთაშორისოდ აღიარებული პრინციპით - „არ არსებობს სასჯელი კანონის გარეშე“ (nulla poena sine lege), რომლის მიხედვითაც დაუშვებელია სასჯელის განსაზღვრა, თუ არა კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევაში და დადგენილი წესით. ანალოგიურ მოთხოვნას აწესებს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსიც, რომლის თანახმად, ქმედების დასჯადობა განისაზღვრება სისხლის სამართლის კანონით, რომელიც მოქმედებდა მისი ჩადენის დროს (სსკ-ის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილი). სასამართლო დამნაშავეს სამართლიან სასჯელს დაუნიშნავს ამ კოდექსის კერძო ნაწილის შესაბამისი მუხლით დადგენილ ფარგლებში და ამავე კოდექსის ზოგადი ნაწილის დებულებათა გათვალისწინებით (სსკ-ის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილი). სასამართლო აღნიშნავს, რომ სასჯელის გამოყენება უნდა მოხდეს მხოლოდ კანონით გათვალისწინებული კონკრეტული სანქციის საფუძველზე, ზოგადი ნაწილის დებულებათა გათვალისწინებით, რომელიც, თავის მხრივ, მიღებული და ამოქმედებულია კონსტიტუციითა და კანონმდებლობით დადგენილი საკანონმდებლო ნორმების დაცვით.

კანონიერების ზოგად სამართლებრივი პრინციპი სისხლის სამართალში ცალსახად და ერთმნიშვნელოვნად ვლინდება სასჯელის ასპექტით. სასჯელის სახეები ზუსტადაა ჩამოთვლილი სისხლის სამართლის ზოგად ნაწილში, ასევე კონკრეტულად არის მითითებული კერძო ნაწილის შესაბამისი მუხლების სანქციებში. ამდენად, გარდა ზემოაღნიშნული გამონაკლისებისა, თუ მხარეთა შორის არ არის მიღწეული საპროცესო შეთანხმება, ან თუ საკითხი არ ეხება კანონის უკუძალით ამოქმედებას, კერძო ნაწილის შესაბამისი მუხლის სანქციაში მოუხსენიებელი სასჯელის თვითნებურად გამოყენება, თუნდაც პასუხისმგებლობის შემსუბუქების კუთხით, დაუშვებელია, არ გამომდინარეობს მატერიალური სისხლის სამართლის კანონით გათვალისწინებული დანაწესიდან და პირდაპირ ეწინააღმდეგება კანონის გარეშე სასჯელის დანიშვნის აკრძალვის საერთაშორისო პრინციპს. საქართველოს კონსტიტუციის 84-ე მუხლის პირველი პუნქტი, რომლის თანახმად, მოსამართლე თავის საქმიანობაში დამოუკიდებელია და ემორჩილება მხოლოდ კონსტიტუციასა და კანონს, კრძალავს სამოსამართლო სამართალს, როგორც სამართლის წყაროს.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სასჯელის დანიშვნისას პასუხისმგებლობის ერთ-ერთ დამამძიმებელ გარემოებად მიიჩნევა დანაშაულის ჩადენა ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ. თუმცა, განსახილველ შემთხვევაში საყურადღებოა, რომ პასუხისმგებლობის დამამძიმებელი ეს გარემოება წარმოადგენს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედების მაკვალიფიცირებელ ნიშნებს - **ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ ძალადობა**, სისტემატური შეურაცხყოფა, შანტაჟი ან დამცირება, რამაც გამოიწვია ფიზიკური ტკივილი ან ტანჯვა და რასაც არ მოჰყოლია ამ კოდექსის 117-ე, 118-ე ან 120-ე მუხლით გათვალისწინებული შედეგი, რაც ისჯება საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომით ვადით ოთხმოციდან ას ორმოცდაათ საათამდე ვადით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ერთ წლამდე. ამდენად, სასამართლო მიიჩნევს, რომ კანონმდებლის ნება პასუხისმგებლობის ისეთი დამამძიმებელი გარემოებებისადმი, როგორიცაა დანაშაულის ჩადენა ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ აისახა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველ ნაწილის დისპოზიციაში და ამავე ნიშნების, პასუხისმგებლობის დამატებით დამამძიმებელ გარემოებებად გამოყენება სასამართლოს გაუმართლებლად მიაჩნია.

სასჯელის კონკრეტული სახის და ზომის განსაზღვრისას საყურადღებოა, რომ ბრალდებულ - **ს-----ის** მიმართ შერაცხული ბრალდება, ძირითადი სასჯელის სახით ითვალისწინებს ორ ალტერნატივას. კერძოდ, საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომას ოთხმოციდან ას ორმოცდაათ საათამდე ვადით, ან თავისუფლების აღკვეთას ვადით ერთ წლამდე. ანუ კანონმდებელი არ ადგენს სასჯელის მხოლოდ ერთ სახეს, რომელიც უპირობოდ დაკავშირებული იქნება თავისუფლების აღკვეთასთან და საქმის განმხილველ სასამართლოს აძლევს შესაძლებლობას, საქმის კონკრეტული გარემოებების გათვალისწინებით, დაადგინოს სასჯელის ისეთი სახე, რომელიც სრულად უზრუნველყოფს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე მუხლით გათვალისწინებული სასჯელის მიზნების მიღწევას - სამართლიანობის აღდგენას, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილებას და დამნაშავის რესოციალიზაციას.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 63-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, თუ მსჯავრდებულმა ჩაიდინა განზრახი ნაკლებად მძიმე ან გაუფრთხილებელი დანაშაული და იგი აღიარებს დანაშაულს ან/და თანამშრომლობს გამოძიებასთან, სასამართლო უფლებამოსილია დაადგინოს, რომ დანიშნული სასჯელი ჩაითვალოს პირობითად, თუ მსჯავრდებული წარსულში ნასამართლევია არ ყოფილა განსაკუთრებით მძიმე ან განზრახი მძიმე დანაშაულის ჩადენისათვის. ამავე მუხლის მე-2 და

მე-4 ნაწილები იმპერატიულად ადგენს, თუ რა შემთხვევებშია დაუშვებელი პირობითი მსჯავრის გამოყენება, კერძოდ: თუ მსჯავრდებულმა ჩაიდინა განსაკუთრებით მძიმე ან განზრახი მძიმე დანაშაული, ან თუ მსჯავრდებული წარსულში ნასამართლევ იყო ორი ან მეტი განზრახი დანაშაულის ჩადენისათვის. პირობითი მსჯავრის ეფექტურობასა და შემაკავებელ ხასიათზე მსჯელობისას გასათვალისწინებელია საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 67-ე მუხლის დებულებები: კერძოდ, თუ პირობით მსჯავრდებული გამოსაცდელ ვადაში სისტემატურად ან ჯიუტად არ ასრულებს მისთვის დაკისრებულ მოვალეობას, სასამართლოს შეუძლია გააუქმოს პირობითი მსჯავრი და აღასრულოს განაჩენით დანიშნული სასჯელი. ასევე, თუ პირობით მსჯავრდებულმა გამოსაცდელ ვადაში განზრახი დანაშაული ჩაიდინა, სასამართლო აუქმებს პირობით მსჯავრს და მსჯავრდებულს დაუნიშნავს სასჯელს ამ კოდექსის 59-ე მუხლით გათვალისწინებული წესით.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლო ითვალისწინებს რა ბრალდებულ **ს-----ის** პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელ გარემოებებს, რომ ის აღიარებს და ინანიებს მისთვის ბრალად წარდგენილ ქმედებას, დაზარალებული ახასიათებს, როგორც დადებით პიროვნებას და მოითხოვს, რომ მის მიმართ გამოყენებულ იქნას კანონით გათვალისწინებული შეღავათები და დაენიშნოს არასაპატიმრო სასჯელი, ამასთან ითვალისწინებს მის მიერ ჩადენილი დანაშაულის საზოგადოებრივ საფრთხესა და ხასიათს მიიჩნევს, რომ მიზანშეუწონელია ბრალდებულის მიმართ სასჯელის სახით გამოყენებულ იქნას საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომა. სასამართლოს მოსაზრებით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე მუხლით გათვალისწინებული სასჯელის მიზნების კერძოდ: სამართლიანობის აღდგენა, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილება და დამნაშავის რესოციალიზაცია, შესაძლებელი იქნება ბრალდებულ - **ს-----ის** მიმართ მხოლოდ სასჯელის ისეთი სახის დანიშვნით როგორიცაა 06 (ექვსი) თვის ვადით თავისუფლების აღკვეთა, რაც ჩაეთვლება პირობითად და დაუდგინდება ხანგრძლივი გამოსაცდელი ვადა.

სარეზოლუციო ნაწილი:

სასამართლომ იხელმძღვანელა რა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 225-ე, 258-260-ე, 268-269-ე, 271-274-ე, 277-279-ე, 292-293-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ს-----ი ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით

გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და ძირითადი სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს თავისუფლების აღკვეთა 06 (ექვსი) თვის ვადით, რაც საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 63-ე მუხლის საფუძველზე ჩაეთვალოს პირობითად და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 64-ე მუხლის საფუძველზე გამოსაცდელ ვადად დაუდგინდეს 01 (ერთი) წელი და 06 (ექვსი) თვე;

2. **ს-----ის** მიმართ შეფარდებული აღკვეთის ღონისძიება პატიმრობა გაუქმდეს და პატიმრობაში ყოფის ვადა 2-----ის 16:00 საათიდან 2-----ის ჩათვლით ჩაეთვალოს სასჯელის მოხდის ვადაში;

3. **ს-----ი** დაუყოვნებლივ გათავისუფლდეს სასამართლო სხდომის დარბაზიდან;

4. „არასაპატიმრო სასჯელთა აღსრულების წესისა და პრობაციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 65-ე მუხლის საფუძველზე, მსჯავრდებულ **ს-----ს** დაეკისროს მოვალეობა - პრობაციის ბიუროს ნებართვის გარეშე არ შეიცვალოს მუდმივი ბინადრობის ადგილი, ხოლო კონტროლი მის ყოფაქცევაზე დაევალოს პრობაციის ეროვნული სააგენტოს ტერიტორიულ ორგანოს - პრობაციის ბიუროს მსჯავრდებულის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით;

5. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 81-ე მუხლის თანახმად, ნივთმტკიცებათა ბედი გადაწყდეს შემდეგნაირად: შემთხვევის ადგილის დათვალიერების შედეგად ამოღებული საშაქრის ნამსხვრევები, რომელიც ინახება საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს გარდაბნის რაიონულ სამმართველოში, განაჩენის კანონიერ ძალაში შესვლის შემდეგ განადგურდეს კანონით დადგენილი წესით.

6. განაჩენი კანონიერ ძალაშია გამოცხადებისთანავე და ექვემდებარება აღსრულებას;

7. განაჩენი შეიძლება გასაჩივრდეს მისი გამოცხადებიდან ერთი თვის ვადაში თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატაში, რუსთავის საქალაქო სასამართლოს მეშვეობით.

მოსამართლე

მამია

ფხაკაძე

